

»JAG TÄNKTE
ATT VI BORDE BEKÄMPA
SKURKARNA - OCH SÅ KOM
JAG PÅ FAIR PLAY BYGG«

JENS HOFFMANN, VD PÅ DIPART

Lars Holmström: Med Fair Play Bygg värnar vi om vår bransch

TEMA: Fair Play Bygg tar emot tips om brott i byggbranschen

”Fair Play Bygg synliggör

► Lars Holmström, ordförande för Byggnads Stockholm-Gotland.

Fair Play Bygg är ett gemensamt projekt mellan Stockholms Byggmästareförening och Byggnads Stockholm-Gotland som startade i februari 2016. Tips om oegentligheter i byggbranschen behandlas av en arbetsgrupp och lämnas därefter vidare till berörd myndighet med förhoppning om att de kriminella fälls och att byggbranschen rensas på oseriösa aktörer.

Fair Play Bygg har under det första verksamhetsåret tagit emot och bearbetat 106 anmälningar, varav 42 har lämnats över till berörda myndigheter. De flesta ärenden rör svartarbete, men bland tipsen finns även grövre brottslighet. Lars Holmström, ordförande för Byggnads Stockholm-Gotland, förklarar att han ser projektet som en viktig del i arbetet för en schysstare bransch.

– Vi ser hur branschen ser ut och vi ser en verklighet som vi inte tycker om. En stor svart sektor har vuxit fram och den måste vi uppmärksamma och bekämpa. I högkonjunkturer, då det byggs mycket, lockar vår bransch till sig lycksökare som inte normalt är i branschen och som

kommer in och förstör den. Syftet med Fair Play Bygg är att synliggöra problemet och hjälpa olika myndigheter att skapa ordning och reda, säger han.

Svartarbete, skattefusk och människohandel

De tips som kommer in via projektets webbplats följs upp och i de fall det finns misstanke om brottslighet sker ett gediget researcharbete som resulterar i en avancerad polisanmälan.

Den vanligaste typen av tips rör svartarbete och inte sällan är det de svart anlitade byggarbetarna själva som anmäler företaget – för att de inte fått sin lön, blir trakasserade på arbetsplatsen eller helt enkelt föredrar att jobba vitt. Ett par av

de inkomna ärendena avser mycket grov brottslighet i form av människohandel, där människor har flugits till Sverige och inackorderats i olagliga boenden.

– Den här typen av kriminalitet får såväl ekonomiska som mänskliga konsekvenser. Dels är det enormt frustrerande att det försvinner så otroligt mycket skattepengar som vi hade kunde använda till många andra viktiga saker i samhället, dels innebär detta personliga tragedier för de människor som utnyttjas.

Konsekvensen av svartarbete är att schyssta företag utkonkurreras av bolag som inte gör rätt för sig.

Beställarens ansvar att kontrollera

Lars Holmström pekar på hur viktigt det är med kontrollverktyg och menar att de befintliga systemen skulle kunna skärpas för att nå önskad effekt: ID06 skulle kunna fungera som en renodlad legitimation och personalliggaren skulle kunna kompletteras med månatlig skatterapportering på individnivå, resonerar han. Dessutom försvårar alltför många led med underentreprenörer total insyn.

– Som beställare har man ett ansvar att kontrollera så långt man kan i alla led och ha koll på vilka människor som finns på arbetsplatsen. För branschen blir konsekvensen av svartarbete att sunda och schyssta företag utkonkurreras av bolag som inte gör rätt för sig – det går inte att konkurrera med dessa om pris, säger Lars Holmström och avslutar:

– Vi värnar om vår bransch. Det handlar om våra yrken och om vår vardag – vi vill inte bli förknippade med kriminell verksamhet. Att vi driver Fair Play Bygg tillsammans med Stockholms Byggmästareförening och att vi har ett gemensamt mål med projektet ger en otrolig styrka i att motverka dessa krafter.

TEXT OCH FOTO: NICOLE KLING

problemen i branschen”

LARS HOLMSTRÖM I KORTHET

Karriär i korthet: Har jobbat som husmontör i nästan 20 år. Gick 2002 fackförbundet Byggnads aspirantutbildning som ledde till jobb på regionkontoret. Därefter oppositionsråd i Ekerö kommun och är sedan mars 2015 ordförande för Byggnads region Stockholm-Gotland.

Bostad: Villa på Ekerö.

Intressen: Vara med min familj och att meka med gamla mopeder.

Bästa mat: Grillat, året runt! (Till och med julskinkan läggs på grillen.)

Drömresmål: Att bila genom USA.

Världens häftigaste byggnad: Vårt lilla torp ute i den sömländska skogen.

Dold talang: Jag har blivit kallad för MacGyver och folk brukar säga att jag är en riktig oppfinnarjocke!

FAKTA FAIR PLAY BYGG

Fair Play Bygg startades 19 februari 2016 och planeras i denna fas att pågå till och med 2019.

Det är ett gemensamt projekt mellan Stockholms Byggmästareförening och Byggnads Stockholm Gotland - som vardera årligen finansierar med 1,5 miljoner.

Fair Play Bygg samverkar med flera olika myndigheter, bland annat Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket och Polisen.

På www.fairplaybygg.se finns ett anmälningsformulär där man anonymt kan tipsa om misstänkt brottslig verksamhet inom byggbranschen.

Tipsen kan exempelvis gälla:

- ▶ Fusk med arbetsgivaravgifter
- ▶ Mutor
- ▶ Utpressning
- ▶ Organiserad svart arbetskraft
- ▶ Svartarbete
- ▶ Korruption
- ▶ Skattefusk
- ▶ Bedrägerier
- ▶ Medarbetare utan arbetstillstånd

► VD HAR ORDET

Vi behöver kontroller och konkurrens!

Konkurrens mellan entreprenörer ska bejakas så att kunder kan välja den som bäst uppfyller önskemålen. Konkurrens ska också ske på lika villkor så att beställaren kan göra en korrekt jämförelse.

Medlemsföretagen i Byggmästareföreningen konkurrerar med varandra. Företagen har flera skyldigheter, bland annat de ska följa vår uppförandekod och etiska regler. De ska också leva upp till samhällets krav när det gäller inbetalning av skatter. Detta kostar pengar och måste få göra för att vi ska kunna ha sunda och säkra arbetsplatser. Ett företag som inte gör rätt för sig kan ge ett lägre pris och konkurrerar på andra villkor än de som gör rätt för sig.

Det måste därför finnas kontroller som följer upp att företag uppfyller samhällets krav. När det gäller betalning av skatter och avgifter måste kontrollerna ske på systematiskt vis av myndigheterna. Där ser vi fram emot att det införs månatlig inrapportering av skatter på individnivå.

Att vi tillsammans med Byggnads Stockholm-Gotland har startat Fair Play Bygg är oerhört viktigt för att bidra i arbetet med att skapa en sund konkurrens. Vi vill visa de

seriösa entreprenörerna att vi inte accepterar brottslig verksamhet och vi vill visa myndigheterna att vi kan vara behjälpliga genom vår insikt i hur branschen fungerar.

Elisabeth Martin
Verkställande direktör
Stockholms
Byggmästareförening

FOTO: ROSIE ALM

”Problem löses ute i verkligheten”

Jens Hoffmann, vd på Dipart och tidigare ledamot i Stockholms Byggmästareförenings styrelse, tröttnade på att se seriösa byggföretag konkurreras ut av kriminella verksamheter. Då fick han idén till projektet Fair Play Bygg, som nu i februari fyller ett år.

Hur kom du på idén med Fair Play Bygg?

– Jag såg det gedigna arbete som vi i Stockholms Byggmästareförening lade ner på att få till en seriös bransch, och reagerade på att vi inte gjorde någonting för att komma åt de kriminella aktörerna. Jag tänkte att vi borde bekämpa skurkarna – och på så vis kom jag på Fair Play Bygg. Det är mycket positivt att Byggnads och Byggmästareföreningen arbetar tillsammans med detta. Detta är en av branschens viktigaste frågor och den måste lösas gemensamt.

Vad är förhoppningen med projektet?

– Hela tanken med Fair Play Bygg är att kunna komma åt den kriminella verksamheten medan den fortfarande pågår. Innan projektet fick de olika myndigheterna – till exempel Polisen, Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten – in tips som hann bli kalla. Myndigheter arbetar retroaktivt och oegentlig bokföring ställs ju inte synligt i bokhyllan.

Varför ska man anmäla misstanke om brott till Fair Play Bygg och inte till Polisen?

– Utredarna på Fair Play Bygg gör grundarbetet, men driver inte ärendet när det har lämnats över. Projektet blir en brygga mellan polis och byggare och som anmälare omfattas man av sekretess. När det handlar om stora belopp, vilket det gör när det gäller svartarbete, följer ofta annan kriminell verksamhet i kölvattnet – som utpressning och misshandel – vilket kan fungera avskräckande på den som vill anmäla.

Hur kan man se tecken på brottslig verksamhet?

– Att upptäcka att företag anlitar svart arbetskraft är inte svårt om man bara tittar efter. Men man kommer inte åt problemet genom att läsa blanketter, man måste ut i verkligheten – kontrollera på plats och ställa frågor till byggarna direkt. De svarar bara någon fråga, och de skulle förstås hellre vilja jobba vitt om de bara fick möjligheten.

Hur kan man komma till bukt med detta?

– Det behövs resurser för att rensa upp i byggbranschen. Fair Play Bygg är ett steg i det arbetet, nästa steg är myndighetskontroll ute på byggena. Det är viktigt att visa att det finns en risk att åka dit, då skulle fler tänka till både vad gäller ta ett svart jobb och att anlita svart arbetskraft. De seriösa företagarna måste känna att myndigheterna står på deras sida, att det inte är okej att jobba kriminellt.

TEXT: NICOLE KLING

► Jens Hoffmann, vd på Dipart.

FOTO: PRESSBILD